

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Rejiciuntur tres primæ sententiæ, & quatra statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

fiat existente, cum existentia physica sit una ex conditionibus requisitis ad physicam operationem; unde cum Baptismus fide susceptus, recedente fictione, non existat physice, sed solum moraliter, nimirum in divina acceptatione, in tali casu per accidens gratiam physice non causat, sed duntaxat moraliter.

Respondeo secundò, non esse improbabilem sententiam plurium Thomistarum, qui asserunt Baptismum fide susceptum, recedente fictione, physice gratiam causare, licet enim quando recedat fictio, Baptismus non sit in se, remanet tamen in sua virtute, nimirum in charactere, qui tunc elevatur ad causandam gratiam, quam Baptismus in puncto suae receptionis debebat producere, si non fuisset positum impedimentum. Unde D. Thomas in 4. dist. 4. quaest. 3. art. 2. quaestione. In Baptismo (inquit) imprimitur character, qui est immediata causa disponens ad gratiam, & ideo cum fictio non auferat characterem, recedente fictione, quae effectum characteris impendebat, character qui est presens in anima, incipit habere effectum suum; & ita Baptismus, recedente fictione, effectum suum consequitur.

Ex dictis inferes, sublata fictione conferri per Baptismum maiorem vel minorem gratiam; iuxta intentionem actus vel dispositionem tollentis fictionem: non verò (ut existimat Suarez) minimam gratiam quae ex opere operato per Baptismum dari potest, qualis est illa quae confertur infantibus.

Pater hoc corollarium ex dictis: Sacramenta enim conferunt gratiam maiorem vel minorem, iuxta intentionem dispositionis quae subiectum se disponit ad illam recipiendam: Sed per actum quo tollitur obex, subiectum se disponit ad effectum Baptismi recipiendum. Ergo iuxta intentionem talis actus, Baptismus maiorem vel minorem confert gratiam Baptismalem. Unde si aliquis removeret fictionem, per actum intentionem ut quatuor, maiorem reciperet gratiam, quam ille qui devotè susceperet Baptismum, cum actu intento ut duo. Nec propterea primus ex peccato fictionis aliquod commodum reportaret, sed tantum ex perfectiori dispositione quae se ad gratiam baptismalem praepareret. Nec secundus esset deterioris conditionis, sed melioris, nam qui initio fructuose recepit Baptismum, posuit plura virtutis opera, augmenti gratiae memoria elicere, quod non potuit alter qui fide ad illum accessit.

ARTICULUS III.

Quae peccata remittantur per Baptismum, recedente fictione?

§. I.

Remittitur quod apud omnes est certum, & referuntur sententia.

Primum est, per Baptismum fide susceptum, recedente fictione, peccatum originale dimitti, cum nullum aliud Sacramentum, praeter Baptismum, ad peccati originalis remissionem institutum sit; unde solum difficultas est de peccatis actualibus, ante vel post Baptismum fide susceptum: vel in actuali ejus susceptione commissis, an scilicet talia peccata, ex vi ipsius

Baptismi, recedente fictione, vel per Sacramentum Pœnitentiae dimittantur? In cuius difficultatis resolutione quatuor reperio Doctorum sententias. Prima est Scoti, Gabrielis, & Vazquis, asserentium peccata, etiam ante Baptismum commissis, de quibus antecedens ad Baptismum attritionem non habuit, remitti postea recedente fictione, per Sacramentum Pœnitentiae.

Secunda quae est Magistri Soto, concedit quidem quod recedente fictione remittuntur per Baptismum omnia peccata quae ipsum praecesserunt, sed non illa quae in ipsa ejus susceptione commissis sunt.

Tertia quam defendit Paludanus, asserit Baptismum fide susceptum, vim habere remittendi peccata non solum quae ipsum praecesserunt, aut quae in actuali ejus susceptione commissis sunt, sed etiam quae ante ablationem fictionis, post ejus susceptionem patrata sunt. Addit tamen, Baptismum talia peccata directe non remittere, sed indirecte tantum, & cum obligatione illa subiiciendi clavibus Ecclesiae.

Quarta quae est communis in schola D. Thomae, & quam plures ex Recentioribus sequuntur, existimat omnia peccata, sive Baptismum praecedentia, sive cum eo simul commissis, per ipsum Baptisma ex opere operato remitti: peccata verò post ejus susceptionem commissis, deleri per Pœnitentiam.

§. II.

Rejiciuntur tres primae sententiae, & quarta statuitur.

Dico primò: Omnia peccata Baptismum fide susceptum praecedentia, recedente fictione, per ipsum Baptisma remitti, non verò per Sacramentum Pœnitentiae.

Probatum conclusio ratione fundamentali. Illa peccata non remittuntur per Sacramentum Pœnitentiae, quae non cadunt sub jurisdictione Ecclesiae: sed peccata ante Baptismum commissis, non cadunt sub jurisdictione Ecclesiae: Ergo non remittuntur per Pœnitentiam, sed per Baptismum. Major patet, Sacramentum enim Pœnitentiae requirit Ecclesiae jurisdictionem. Minor etiam non minus est manifesta, sicut enim Ecclesia non habet potestatem sive jurisdictionem super hominem nondum baptizatum, ita neque super peccata quae ante suum Baptismum commisit.

Confirmatur: Peccata quae per Pœnitentiam remittuntur, satisfactione aliquà in hoc saeculo expianda sunt: Sed nulla solet imponi satisfactio pro peccatis ante Baptismum commissis, etiam si quis de illis dum baptizaretur attritionem non habuerit, vel cum affectu ad peccatum mortale ad Baptismum accesserit, ut constat ex praxi Ecclesiae: Ergo peccata ante Baptismum fide susceptum commissis, non remittuntur per Pœnitentiam, sed per Baptismum, recedente fictione.

Dico secundò, etiam peccata quae simul cum Baptismo fide suscepto existunt, non remittuntur per Pœnitentiam, sed per Baptismum, recedente fictione.

Probatum primò ex D. Thomae hic art. 10. ad 2. ubi sic ait: Fictio non removeret per Baptismum, sed per Pœnitentiam subsequentem, quā remotā, Baptismus auferit culpam & reatum omnium peccatorum.

actorum præcedentium Baptismum, & etiam simul ex-
istentium cum ipso.

29

Probatur secundò ratione præcedenti conclu-
sione insinuat: Peccata quæ nullo modo præ-
supponunt Baptismum, non possunt deleri per
Sacramentum Pœnitentiæ. Sed peccata quæ simul
eum actuali Baptismi susceptione committuntur
nullo modo præsupponunt Baptismum: Ergo nò
possunt deleri per Sacramentum Pœnitentiæ, sed
tantum per Sacramentum Baptismi, recedente fi-
ctione. Major est certa, peccata enim quæ nullo
modo præsupponunt Baptismum, non sunt pec-
cata hominis baptizati: sola autem peccata homi-
nis baptizati possunt remitti per Sacramentum
Pœnitentiæ, quia ea sola subduntur clavibus si-
ve jurisdictioni Ecclesiæ. Minor verò probatur:
Peccata quæ merè concomitantur se habent ad
ipsum Baptisma, non præsupponunt Baptisma:
Sed peccata quæ in ipsa actuali susceptione Ba-
ptismi committuntur, merè concomitantur se
habent ad ipsum, nullo enim modo ipsum præ-
supponunt: Ergo peccata quæ simul cum actuali
susceptione Baptismi committuntur, ipsum non
præsupponunt.

Dico tertio, peccata post Baptismum fictè sus-
ceptum commissa, recedente fictione, non rem-
itti per Baptismum, sed per Pœnitentiam.

30

Probatur primò ex D. Thoma hic art. 1. c. ad 3.
ubi sic discutitur: *Effectus Baptismi non est tollere pec-
cata futura, sed præsentia, vel præterita; & ideo recedente
fictione, peccata sequentia remittuntur quidem,
sed per Pœnitentiam non per Baptismum; unde non rem-
ittuntur quantum ad totum reatum, sicut peccata
præcedentia Baptismum.*

31

Probatur secundò ratione ex fundamentis su-
prà statutis desumpta: Peccata enim quæ subse-
quuntur Baptismum fictè susceptum, subji-
ciuntur Ecclesiæ clavibus, atque adeò Pœnitentiæ:
Ergo per Pœnitentiam, non verò per Baptismum
remittuntur.

32

Dices cum Paludano, hoc argumentum pro-
bare quidem talia peccata non remitti per se &
directè per Baptismum, sed non ostendere ea
non deleri per Baptismum per accidens & indi-
rectè, & cum obligatione subjiciendi illa clavibus
Ecclesiæ.

Sed contra: Nullum Sacramentum habet vir-
tutem ad remittendum peccatum post susceptio-
nem ipsius Sacramenti commissum, neque dire-
ctè, neque indirectè, nec ullo modo; non enim
ad hoc sunt ullà ratione instituta Sacramenta, ne-
que ad hujusmodi effectum à Deo acceptantur:
sunt enim Sacramenta medicinæ curativæ præce-
dentium peccatorum, & præservativæ sequen-
tium; non tamen fuit conveniens ut haberent
etiam vim ad delenda peccata postea commit-
tenda, nam hujusmodi medicinæ non adhiben-
tur, donec ægrotudo insit.

§. III.

Solvuntur obiectiones.

34

Objicies primò contra primam conclusio-
nem: Si Baptismus fictè susceptus, remit-
teret suā virtute peccata ante ejus susceptionem
commissa, id præstaret remotione obicis, sive
fictionis præsupposita; evidens enim est, quod
non possit habere hunc effectum, quandiu obex
sive fictio perseverat: Sed neque etiam remotione
obicis præsupposita, potest remittere peccata
illa: Ergo falsum est quod illa remittat. Major

constat, Minor verò probatur. Non potest Ba-
ptismus fictè susceptus præsupponere remotionem
obicis sive fictionis; nisi præsupponat gratiam
& moralem non destruitur: Sed præsupponit
gratiā sanctificantem, eo ipso præsupponit remotionem
cuius quæ ante Baptismum commissa sunt, omnino
no, quoad culpam saltem, remissa, utpote quæ
mul esse non possunt cum gratia sanctificante. Ergo
remotione obicis præsupposita, non remittit
Baptismus, sed remissa supponit peccata illa.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem;
ad cujus probationem, distinguo Ma-
jorem. Non potest Baptismus fictè susceptus præ-
supponere remotionem obicis sive fictionis, nisi
ipso præsupponat gratiam, secundum virtutem quam
ipsa habet præcise ut est effectus Sacramenti Pœ-
nitentiæ, concedo Majorem. Nisi præsupponat
gratiā secundum omnem virtutem quam habet
ut est in illo casu effectus Baptismi & Pœnitentiæ,
nego Majorem. Similiter distinguo Minorem.
Præsupposita gratia sanctificante, præcise secun-
dum quod est effectus Sacramenti Pœnitentiæ,
præsupponuntur peccata quæ ante Baptismum
commissa sunt, omnino remissa, nego Minorem.
Præsupposita gratia sanctificante, secundum om-
nem virtutem quam habet ut est effectus in illo
casu tam Baptismi, quam Pœnitentiæ, concedo
Minorem, & nego Consequentiam.

Explicatur solutio: Cum gratia sanctificans
quæ in ipsa remotione obicis Baptismi fictè sus-
cepti tribuitur, sit effectus Baptismi, & Pœnitentiæ;
Baptismi in quantum est gratia regenerativa,
& remissiva omnium peccatorum, susceptionem
fictam Baptismi præcedentium; Pœnitentiæ verò,
in quantum est remissiva peccati fictionis. Ob-
iectum Baptismi fictè susceptus, eam præsupponit
ut removenem obicem fictionis, atque adeo ut
effectum Pœnitentiæ, non tamen ut remissionem
peccatorum ante Baptismum commissorum,
quandoquidem sicut ad ea non se extendit Sacra-
mentum Pœnitentiæ, ita nec ipsa gratia sanctifi-
cans, præcise in ratione effectus talis Sacramenti
considerata.

Instabis: Peccata ante Baptismum commissa
non possunt esse simul cum gratia, ut removenem
obicem Baptismi, sive ut effectum Pœnitentiæ,
alias enim posset remitti unum peccatum sine
alio, quandoquidem remotio fictionis est remissio
peccati sacrilegii: Ergo Baptismus non potest
præsupponere remotionem obicis, ut removenem
gratiā quæ sit effectus Pœnitentiæ, nil eo ipso
supponat etiā remissionem omnium peccatorum
ante fictam ejus susceptionem commissorum.

Respondeo distinguendo Antecedens. Peccata
ante Baptismum commissa, nò possunt esse simul
simultate temporis cum gratia ut removenem obicem
Baptismi, concedo Antecedens. Similiter
tate naturæ, & prius prioritate à quo, in genere
causæ veluti materialis, quàm sit effectus Baptismi,
& gratia ut regenerativa, nego Antecedens.
Sicut enim nulla est implicantia quod cōsequatur
prior prioritate naturæ & in genere causæ ma-
terialis, remotio obicis ad effectum Baptismi, quàm
talis effectus: ita neque quod gratia ut removenem
obicem remissioni peccatorum ante Baptismum
commissorum, & ut effectus Pœnitentiæ, cōsequatur
prior ad seipsam, ut remissivā talium peccato-
rum, & ut effectum Baptismi, quia cum hoc sit
peccatum fictionis non remitti in alio quo insitum
quo non remittantur alia ante Baptismum commissa.